

„Reánk az bízott, hogy erről a Megváltóról tegyünk bizonyosságot a szó és a tett egységében. E kérdésben nincs különbség 19. századi vagy 21. századi misszió között.”

Százéves az evangélikus külmiszió ► 8–9. oldal

Károli- és Ordass-díjat kapott dr. Pósfay György

► 6–7. oldal

„Nagyobb kaland tiszta szívvel keresni a kérdésekre a választ, mint megmászni a Mount Everestet. A képeim ezek a próbálkozások.”

A hazataláló megbékél ► 5. oldal

„Mindezek ismeretében még inkább tiszteletreméltó, hogy vannak emberek több száz kilométerre hazánktól, akik ragaszkodnak a magyar nyelvhez, még ha ez sokszor megszegyenítéssel, megalázással jár is.”

Tíz gyönyörű nap a gyimesi és moldvai csángók között ► 10. oldal

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

Reformáció jelen időben

Parókiát és gyülekezeti központot szenteltek Baján

Ritkán tapasztalható meg az a természetes hangszín és közvetlen légkör, amely a bajai evangélikus, református, baptista és metodista gyülekezeti tagok október 31-i ünnepét jellemezte.

Idén az evangélikus templomban emlékeztek meg a reformáció örökségéről, mivel az ökumenikus istentiszteletet követően került sor az új parókia, gyülekezeti terem és iroda épületének felszentelésére is. Döntő részben országos evangélikus segítséggel, emellett a kis gyülekezet és a bajai adakozók, valamint a testvérgyülekezet adományaival valósult meg a beruházás. Ötéves kitartó munka az, amiért most hálát adnak – összegezte nem kis meghatódottsággal a bajai evangélikusok lelkipásztora, Nepp Éva ezen a napon.

Az ökumenikus istentiszteleten Szabóné Mátrai Marianna, a Déli Egyházkerület püspökhelyettese hirdette az igét. „Nem kevés az, amiért együtt lehetünk ma” – kezdte prédikációját. Hálaadás a kész lelkészlakásért és gyülekezeti központért, a reformáció örökségéért – amelynek idén külön hangsúlyt ad Kálvin születésének ötszázadik évfordulója – és azért a nyitottságért, amely a reformáció kezdeteitől napjainkig alapértékünk: ezek együtt vannak most jelen az ünnepen – szögezte le. A reformáció ünnepének alapigéje (2Kor

4,5–7) alapján hívta fel a figyelmet arra, hogy ne legyünk csak önmagunkkal törődő egyház, ne a saját életünk körül forogjon minden gondolatunk, hanem igyekezzünk arra, hogy ha csupán cserépedényekként is, de felszabadultan és sokaknak hirdessük Krisztust.

FOTÓ: ERDEI MÁRTA

Az istentisztelet után került sor a szentelésre. A *Cerfjel-Jagodic Viola* és *Nagy Tamás* építészek tervei alapján, az Éprema Kft. kivitelezésében elkészült épület valóban megfelel a mai kor igényeinek, és a gyülekezetépítés lehetőségét is biztosítja.

Lendületes, fiatalos program kö-

vetkezett az immár birtokba vett gyülekezeti teremben: vidám zene kísérette a vetített összeállítás szívderítő képeit, amelyek segítségével mindenki nyomon követhette az építkezés történetét.

Jó szívvel mondott végül köszönetet Nepp Éva lelkésznek mindenki-

nek, aki segített a munkában, vagy adományával támogatta. Az ünnep végén *Bán Béla* bajai református lelkész köszöntésében az új falak között ezután zajló, megújult és megerősödött lelki élet fontosságára mutatott rá.

■ SZABÓ LAJOS

Életmentés

■ RIBÁR JÁNOS

Az egyházi esztendő vége felé hajlik az idő. Még két vasárnap, és nyakunkon az új év a maga reménységével és mulandóságával. S itt az egyházi esztendő végén novemberi hangulat vesz erőt a lelkeken, ködös, fagyos, nyirkos, borzongató, fázó, didergő. S egyre jobban előtör a lélek mélyéről a szorongató élmény: az idő múlása azt jelenti, hogy egyszer le is jár...

Ilyenkor, november táján még az evangéliumi lelkületű egyházban is elkomorodik a hangulat, zordabbá válik a hang, amely éppen a megtapasztalt mulandóság miatt még másra is figyelmeztetni akar, nem csak a halál közeledésére. Egyáltalán nem biztos, hogy a meghalásba és halálba torkolló mulandóság a legnagyobb veszedelem és teher. Megrendítő elfojtási trükköt képes alkalmazni az emberi lélek mindezzel összefüggésben. Gyakorta – még a szószék magaslatából is – olyan sugalmazás érkezik felénk, amely ezt a tragikus elfojtást inspirálja a drámai szembesítés helyett.

Az elfojtás trükkjének egyik fontos módszere: kerülni mindazt, ami a mulandóságra, a halálra emlékeztet minket, úgy kell tenni, mintha az éppen adott pillanat soha nem mozdulna tovább, mintha a földi élet status quo állapota örök állapot lenne, mintha velünk nem fordulhatna elő, hogy bekerít a halál, és a szívünk egyszer csak utolsó dobban.

S ebben az elfojtástörténetben még csak nem is a halál valósága rejti magában a legnagyobb feszültséget. Lényegében ez a képlet az, amit az ember saját lelke trükkjével mindenáron letakarni és elrejtteni, azaz tagadni szándékozik: hogy meg kell jelennünk végső számadásra a Nagy Bíró előtt. Reszkető látszabátorsággal mondogatja az okoskodó ember, hogy nem a haláltól fél, csak a meghalás folyamatától, mert nem lenne kívánatos sokat szenvednie. Ez a kijelentés azért megtévesztő, mert féligazságot tartalmaz – és mindig a féligazságok a legkárosabbak, a legtöbb szellemi bajt okozóak.

A hívő, Isten igéjét ismerő ember számára az örök élet valósága kétségtelen valóság, minden, időnkénti és átmeneti kételye (sátáni kísértés) ellenére szilárdan hisz benne, és nagy várakozás él a lelkében. Ám az Isten kinyilatkoztatását, igéjét nem ismerő ember számára szükséges kényszer az elfojtás, mert kényelmetlen gondolat a magabiztosan kizárt Isten felfoghatatlan valósága, aki esetleg mégiscsak számon kérheti az életemet.

Mind a hívő, mind a kereső számára mentőőv a misszió Szentlélek indította csodája. Csodának azért is nevezhető, mert az igazi misszió a legelső lépéstől kezdve mindig a rövid

távú önérdékkel szemben áll. Amikor a Lélek indít, akkor nincs szó karrierről, hatalomról, sikerről, vagyonról, csak életmentésről. Ez a Lélek egyik titka. A misszió: ahogy kezdődött az apostolokkal, akik üldöztetésbe sodorták általa magukat, és sikeres e világi karrier helyett a mártírium jutott nekik, János evangélista kivételével. A misszió életmentés. A rejtélyes földi élet kegyetlen halálba torkollik, de a halál és annak földi székhelye, a temető, nem végállomás! Mert egyszerű az apostolnak köszönhető nagy üzenet: „*Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!*” (ApCsel 16,31)

Amikor a Lélek indít, akkor nincs szó karrierről, hatalomról, sikerről, vagyonról, csak életmentésről.

Ám erről hallani kell! Meggyőződések, elkötelezett, hiteles képviselőktől, küldöttektől, apostoloktól kell hallani. S a misszióban megszólalóknak figyelembe kell venniük az apostolok igehirdetői szolgálatának érdekes jellemzését. Az *Apostolok cselekedetei* című szentírási könyvben van két sokatmondó megjegyzés az igehirdetéssel, vagyis a misszióval kapcsolatban. A pünködsi történet következménye az első gyülekezet létrejötte. Péter apostol beszél a bűnbánatról, megtérésről és a keresztségről, majd a történet feljegyzője – Lukács – még ezt teszi hozzá: „*Még más szavakkal is lelkükre beszélt...*” (ApCsel 2,40)

Lelkükre beszélni – mert életmentésről van szó! A másik jelenet szerint Pál apostol első missziói útján a pizidiai Antiókhia zsinagógái előljárói ezzel a határozott kéréssel fordulnak hozzá és kísérik: „*Atyámfiai, férfiak, ha van valami buzdító szavatok a néphez, szóljatok!*” (ApCsel 13,15) Buzdító szóra van szükség – mert életmentésről van szó!

A múlt század hatvanas éveiben történt egy fővárosi peremkerület gyülekezeti háza előtt. Az istentiszteletéről kitérő sokaság elárasztotta a villamosmegállót. Egy idegen, aki akkor szállt le a járműről, döbbenet nézelődött, majd hangosan kérdezte: „Mi történt itt, baleset?” Mire az igehirdetés utána alatt valaki ezt válaszolta ugyancsak hangosan: „Nem, életmentés.”

Kedves és szimpatikus látvány hazánk sok településén a kivilágított templomtorony. A kivilágított templomtorony pedig olyan, mint a tengerparti világítótorony. Némán beszélget az Isten az egyház missziói feladata megszólalni, a kortársaknak lelkére beszélni és buzdító szót szólni a csüggedőnek.

A novemberi komor hangulatba bekúszik a csendes derű, az evangéliumi reménység, a megbékélés, mert messzebb látunk a csillagok világánál – az örök világosságig.

Sepsiszentgyörgyi orgonaszentelés

► A reformáció havában számos ünnepi eseményt jegyezhettek fel a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyházban is. Október 24-én Csíkszeredában szenteltek új evangélikus templomot, múlt szombaton pedig Kovászna megye székhelyén emelte helyi egyháztörténeti eseménnyé a reformáció istentiszteletét egy új orgona felszentelése.

Bár a Brassói Egyházmegyében a reformáció emléknapján mindig más-más egyházközség ad helyet az ünnepi istentiszteletnek, kézenfekvő volt, hogy ezúttal (a helyi protestáns felekezetek ökumenikus – az ő szóhasználatukban: „refor-

máció nagyheti” – sorozatához is kapcsolódóan) a sepsiszentgyörgyi evangélikus templomban tartassék meg az orgonaszenteléssel egybe-köthető évfordulás rendezvény.

► Folytatás a 3. oldalon

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

Oratio œcuménica

Mennyei Atyánk! Kérünk, vezess bölcs belátásra, hogy türelmes jószággal vissza ne éljünk! Segíts, hogy szívünket ne a jogos ítélteletől való rettegés töltsse be, hanem bünt megítőleg igazságod komolyan vétele. Kérünk, Szentlelkeddel, igédde munkálkodj közöttünk, hogy növekedjünk bűneink bocsánatát ajándékozó Szabadítónk, az igaz Jézus Krisztus ismeretében.

Hálát adunk megváltó Urunkban megjelent kegyelméért. Ő indít bennünket bűnbánatra, megbocsátásra, megbékélésre. Hozzá fordulunk az ítélet vasárnapján, és bizalommal kérjük: Uram, Jézus, Isten Fia, könyörülj rajtunk!

Könyörgünk egyházadért, hogy kitartóan kövesse Urát és Főpásztorát. Könyörgünk népédért: úgy ismerhessék mások, mint akik Isten szent akaratát ismerik, és maguk is annak engedelmeskedve élnek.

Könyörgünk az evangélium hirdetőiért. Ajándékozz világos látást, hogy bátor szóval, egyértelműen hangozzék a reménységgel teli vigasztalás, a józan tanács, a határozott intés, a szeretetből fakadó figyelmeztetés. Könyörgünk a gyülekezetek életében felelős tisztséget vállalókért, hogy szavukkal s még inkább életpléjükkel Urukrol tanuskodjanak.

Könyörgünk, hogy otthonainkban, gyülekezeteinkben, egyházainkban őszintén tudjunk beszélni az egymás ellen elkövetett bűnökről, a Krisztus szeretetéhez méltatlan tettekről, szavakról, ellenségeskedésről. Engedd, hogy mindebből okuljunk, és fáradhatatlanul keressük a bizalom és egyetértés útját.

Könyörgünk mindazokért, akiket igazságtalanul megbántottak, részvéttel lenül sorsokra hagytak, megaláztak, akiknek testi-lelki meghurcoltatásban volt részük. Könyörgünk azokért, akik bűnbocsánatból élnek, késznek naponta megbocsátani, mégis sok szeretetlenséget tapasztalnak. Könyörgünk a családokért, az utánunk jövő generációkért, a betegekért, elhagyottakért, a gondokkal küszködőkért, a reményvesztettekért, akik csüggedten gondolnak a jövőre.

Tanácsolj bölcsen, hogy a békeség munkálása ne hazug szólam legyen ajkunkon, hanem tudjunk kiállni az igazság mellett, s annak képviselőtől semmi se tántoríthasson el. Könyörgünk, hogy mindenkor Jézust kövessük, aki utunk, igazságunk és életünk, a Békeség Fejedelme. Ámen.

Magyarországi Evangélikus Egyház
Honlap: www.evangelikus.hu

WWW.MYLUTHER.HU

AZ EGYHÁZI ESZTENDŐ UTOLSÓ ELŐTTI VASÁRNAPJÁT MEGELŐZŐ VASÁRNAP – LK 12,54–59

Milyen idő lesz ma?

A VASÁRNAP IGÉJE

élé menés az elítélés folyamatának a része. Abból lehet menekülni, Isten elől nem.

Hankiss Elemér szerint a reggeli szertartások életünk biztonságérzetét növelik. Olyan kapaszkodók, amelyekkel magunk számára bizonyítjuk, hogy a dolgok rendben mennek, hogy helyünk van a világban, hogy nem kell tartanunk semmitől. Ennek kritikus pontja az időjárás-jelentés.

A reggeli kávéval, az újság elolvasásával, magunk rendbehozatalával mintegy felépítjük barátságos környezetünket, de az időjárás kiszámíthatatlan. Ez mindent elronthat. Ezért időjárásbiztos környezetet próbálunk kialakítani. Időjárásbiztos garázsunkban beülünk az időjárásbiztos autónkba, amellyel az utakon – melyekről letakarították a havat és a jeget – eljutunk időjárásbiztos hivatalunkba. Közben a rádióból félóránként megszólal az időjárás-jelentés. Ha magát a folyamatot kézben tartjuk, nem érhet minket meglepetés.

Mit jelent ez: a mostani idő? Biztos vagyok benne, hogy itt nem olyan jeleket kell vizsgálnunk, amelyek a mi korunkban az utolsó időről beszélnek. Háborúk, gazdasági összeomlás, természeti katasztrófák mindig is voltak, és lesznek is még. Ezek természetesen figyelmeztető jelei mulan-

Mondják, hogy a régi május elsejei felvonulásokra a meteorológiai jelentés mindig jó időt ígért, hogy ezzel is növelje a felvonulók számát. Azonban a feljegyzések ezt a feltevést 1972 után nem mindig támasztják alá. Az előrejelzések akkor már nem voltak mindig optimisták. Az igaz, hogy rossz idő esetén a vezetők közül legkivált *Marosán György* sosem mulasztott el triumfálni: „lám, mégis mennyien eljöttek”, a prognózzal szemben jobb idő esetében pedig egyenesen ezt mondta (ujjával az ég-re bökve): „lám, ott is bennünket támogatnak”.

Az utolsó ítélettel való bánás egyháziasságunk és személyes életünk erős fegyvere. Vannak, akik azt mondják, itt van már az ajtóban. Vannak, akik azt mondják: nézd az eget, egy felhő sem látszik, itt bizony nem lesz ítéletidő.

A vészmadarak és az idők jeleire nem gondolok mindig is jól megfértek egymás mellett, egymás ellen. Talán azért, mert ezek mind mi magunk vagyunk: olykor ettől rettegünk, olykor attól. Jézus nem közöttük, közöttünk szeretne igazságot tenni. Nem azt mondja: nektek van igazatok, hiszen már „*az ajtó előtt állok, és zörgetek*”, de azt sem mondja: nektek van igazatok, mert „*az Isten országa nem úgy jön el, hogy az ember jelekből következtethet rá. Azt sem mondhatják: Íme, itt, vagy íme, ott van!*” – Mert az Isten országa közöttetek van!” Hanem azt mondja: itt van ez a kor, amelyben éltek. A föld és az ég jelenségeit felismeritek, e mostani időt miért nem tudjátok felismerni?

ZSOLTÁROS IMÁDSÁGOK

Esti közös imádság

► **A múlt héten megismerkedtünk a zsolozsma, a közös zsoltdáros imádság egyszerű alakjával, melyet minden napszakban és minden élethelyzetben, közös-ségben és egyénileg is használhatunk. Ma ennek az imádságformának a díszesebb változatát mutatjuk be olvasóinknak.**

Az esti közös imádság legerterjedtebb formája az eredetileg alkonyatkor végzett *vespera* (*vesperás* vagy *vecsernye*). A lefekvés előtti, napzáró szertartás – lényegét nagyszerűen kifejező – neve: *kompletórium*. Mivel a két forma nem sokban tér el, új énekeskönyvünk összevonva közli ezek rendjét (GyLK 647).

Az első részben a *bevezető könyörgés* (*invokáció*) és a – Szentháromságot vagy Krisztust – *dicsőítő ének* után rögtön a *zsoltdározás* következik. Általában három zsoltdár hangzik el (rövidebb alkalmakkor elég egy is).

Az igei részben először *igeolvasást* hallunk (*capitulum*), majd *igehirdetésre* nyílik lehetőség. Erre felel az – előénekes és gyülekezet válaszolgatására épülő – *responzórium* (múlt heti számunkban közöltünk is egy ilyen tételt). Ezután a *himnusz* kerül sorra: a napszaknak vagy az egyházi évnek megfelelő – gregorián vagy

Kitüntettek egy tízéves új-zélandi iskoláslányt, *Abby Wutzlert*, aki Szamoa szigetén észrevette, hogy cunami közeledik, figyelmeztette a turistákat, és ezzel több ember életét megmentette. A 2009. szeptember 29-i katasztrófában több mint száznyolcvan ember halt meg Szamoán és környékén.

A lány, aki szüleinek és bátyjával nyaralt a szamoai Lalomanu városában, észrevette, hogy az óceán víze a cunami érkezése előtt elkezdett visszahúzódni, és azonnal rájött, milyen katasztrófa közelít. Abby elkezdett rohanni a strandon, figyelmeztette az ott lévőket a cunami veszélyre, többek életét mentve meg ezzel.

Abby az iskolában tanulta meg, milyen jelei vannak egy közeledő cunaminak.

Nagyon vonzó a történelmünkben megjelent Jézust megtartani a történetiség síkján. Így ugyanis a kérdések éle elvész. Ha ott lettem volna, én így vagy úgy cselekedtem volna. Általában „úgy”, ami a jót jelenti. A történeti Jézus nem csupán meghalt – körülötte az emberek így vagy úgy cselekedtek –, hanem fel is támadt. A történet lezárult. Az ott levőket lehet kitüntetni vagy büntetni, de számunkra megmarad a könnyed latolgatás lehetősége, hiszen döntéseinknek nincs komoly következményük.

Jézus úgy azonban nem zárult le. A „mostani idő” – a kairosz – most van. A visszahúzóó tenger cunamit sejtet. Nem a távolba helyezett jövő a tét, a mostani idő a folyamat része. Nem kell kiteljesedésre várni, most van az idők teljessége. A bíró

gyülekezeti – ének. Az *átvezető sorpár* (*verzikus*) funkciója, hogy összekösse ezt a szakaszt a harmadik, imádságos résszel.

Most a zsolozsma-istentiszteletek központi tétele, a *canticum* következik (mely zsoltdár formájú, de nem a *Zsoltdárok könyvéből* való imádság). Itt tér el a két esti istentisztelet. A vespera *canticuma* a *Magnificat*, Mária hálaéneke (Lk 1,46–55). Mivel a nagy ünnepeken hagyományosan díszes formában végezték ezt a szertartást, sok többszólamú Magnificat-feldolgozást ismer a zenetörténet – *J. S. Bach* műve eredetileg a karácsonyi vespera része. A kompletórium *canticuma* a *Nunc dimittis* (GyLK 783), Simeon hálaéneke (Lk 2,29–32); erre a szövegre többek között *H. Purcell* és *F. Mendelssohn-Bartholdy* írt többszólamú feldolgozást. (A másik különbség a két alkalom között, hogy a kompletórium bevezető részében bűnbánati imádságot is mondunk.)

L.: A te-remtő A-tya Isten és megváltó Fi-ú Isten,
Gy.: Mindnyáján, mi ke-resztyének fél-jük Istent, mint Urunkat,

L.: Vi-gasz-ta- ló Szentlé-lek-vel áld-jon meg és ó-riz-zen!
Gy.: És di-csér-jük i- gaz hit-ből mindő-rökkön-ő-rök-ké.

CANTATE

gus idegenkedik az énekléstől, az előénekesek egyike átvállalhatja tőle az énekes részek többségét. A gyülekezetet általában két félkarral osztjuk; kisebb közösségekben az előénekes éneke váltakozik a teljes gyülekezetével.

Az imádság hagyományos módja, hogy a közösség a zsoltdárszövegeket egy egyszerű, néhány hangból álló dallamon, úgynevezett zsoltdartónus szolaltatja meg. Ez nem a mai fogalom szerinti éneklés, itt a lényeg nem a dallamon, hanem a megszólaló szövegen van; a zsoltdartónus feladata az, hogy hordozza és kiemelje az imádság szövegét. Szükség esetén az egyes szövegek dallam nélkül is megszólaltathatók; a hangsúly a közösségi imádságon van. (A zsoltdározás további részleteiről egy hét múlva lesz szó.)

A GyLK rendjei templomban tartott alkalmakra készültek, kellő rugalmassággal kezelve azonban más körülmények között is alkalmazhatók: például otthon családi körben vagy egyedül; munkahelyi vagy iskolai közösségben; táborban, konferencián vagy kiránduláson. A lényeg az, hogy időt szánjunk a belső csöndre, a lelki és szellemi nyitottságra: hamar megtapasztaljuk ennek gyógyító erejét!

■ ECSEDI ZSUZSA

► Még márciusban történt, amikor a böjt első vasárnapjára megjelent lapszámot készítettük, hogy címlapfotónak alkalmas illusztrációt kerestünk. Konkrét ötlet híján beütöttük az internetes keresőbe *Invocavit vasárnapjának evangéliumát* – „Jézus a pusztaiban” –, a találatok között pedig *Gulyás Zsolt* egyik festménye is szerepelt. Képeinek sajátos színvilágával és jelképrendszerével olvasóink az *EvÉlet* nagyheti képmeditációs összeállításában is találkozhattak a nagycsütörtöki lábmosást ábrázoló festményén keresztül. Padlasműtermében beszélgettünk a művésszel.

– Festményei jelentős részének bibliai a témája. Fontos szerepet játszik az életében a Szentírás?

– Nagyon fontos. Az én életemnek és a családoménak az alapját adja. Egész másképp éli az ember az életét az Istenbe vetett hittel, mint anélkül. 1963-ban születtem, a szüleim megkeresztelték ugyan katolikusnak, de családjuk nem volt vallásos. A feleségemmel való találkozás hozta meg számomra a hit útján való elindulást.

– Van kedvenc bibliai története?

– Ugyanúgy, ahogy festőként nincs kedvenc színem, hívó emberként sincs kedvenc bibliai történetem.

– A képeit nézve azt mondhatjuk, hogy inkább az Újszövetség jelenei elevenednek meg a festőecset segítségével.

– Igen. Jézus tanításánál nincs igazabb, tisztább és értelmesebb út az emberi gondolkodás és létezés végigjárására. Áron fiam katolikus iskolába jár, mert úgy gondoltuk a feleségemmel,

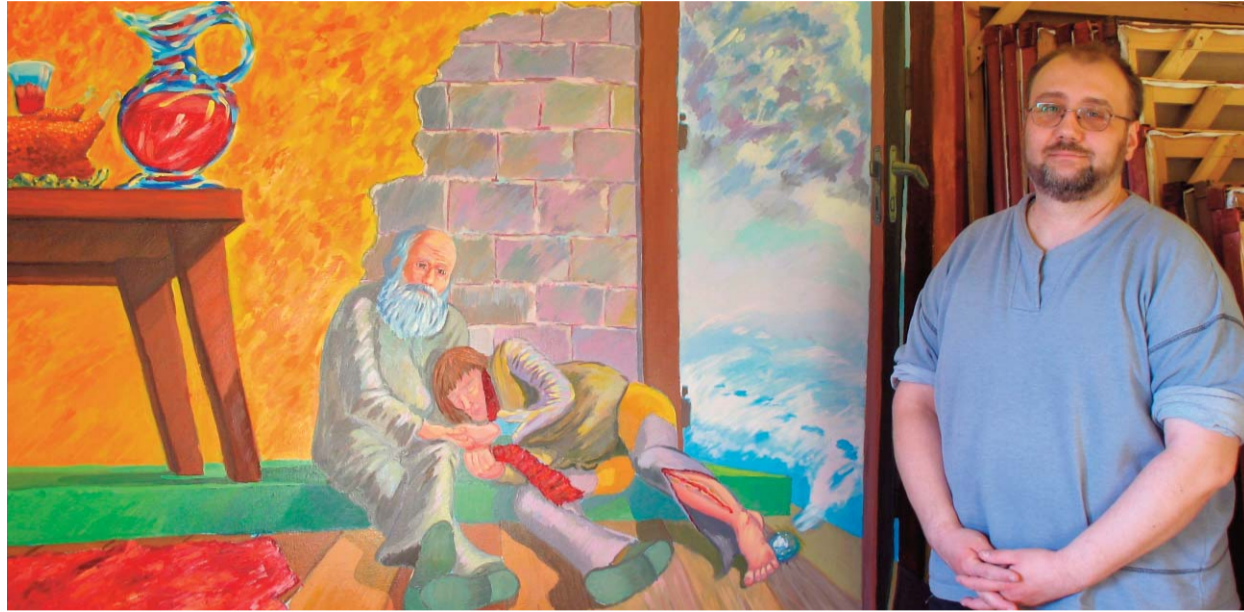
hogy a családon kívül ott kaphatja meg azt a pluszt és értékrendet, amely számunkra olyan meghatározó.

– A képek hogy születnek?

– Ha az ember eljut odáig, hogy kérdéseket tegyen fel magának az életről, annak értelméről és miértjéről, akkor előbb-utóbb rákényszerül

megszállottan kezdem rajzolni, majd festeni, hét évig tanultam két mesternél, *Balogh Jenő* és *Fischer Ernő* festőművésznél, közben magamat is fejlesztettem. Ha előjön bennem egy kép témája, az képileg meg is fogalmazódik színben-formában és – szerkezetben. Fejben dolgozom to-

ugyanabból az aransárga anyagból van, mint a fal kárpitja, a nyakában lévő sál pedig a piros szőnyeg egy része. A fiú szinte tombolva hagyja el a meleg otthont, leszakítva és elszakítva a dolgokat, még a fél ajtót is magával viszi – merthogy az neki jár –, úgy megy a hideg, hóiharos nagyvi-

arra, hogy válaszoljon is e kérdésekre. Nagyobb kaland tiszta szívvel keresni a kérdésekre a választ, mint megmászni a Mount Everestet. A képeim ezek a próbálkozások. Harminc éve kaptam meghívást a festésre, nem tudva még, mekkora is az óceán előttem, amit átúsznom rendeltetett. Később derült ki, minél nagyobb léptéket veszek, annál hosszabb lesz az út is előttem. Magam mögött mindent felégettem,

vább rajta, hogy mire elkészül a vázson, a bennem lévő kép is eljusson a lehető legegyszerűbb megoldásig.

Így született meg a tékozló fiú történetét ábrázoló festmény technikai szerkezetének ötlete is. Két hajléktalanról láttam egy fotót az egyik újságban, és akkor alakult ki bennem, hogyan fogom megfesteni, milyen szimbólumrendszerrel fogok használni a példázat mögöttes tartalmának a megjelenítéséhez. A fiú nadrágra

lágba. Hazatérve – látszanak is a házhoz vezető lábnyomok a hóban – már csak ennyi maradt meg: egy sálnyi és egy nadrágdarabnyi a vagyomból. Az apa pedig végtelenül örül, mert megjött a fia, és önnönmagában hozta vissza mindazt, amit a külső világban eltékozolt. Ami része az otthonnak, és oda tartozik. Ez a történet Jézus közvetlen tanítása Isten és az ember transzcendentális kapcsolatáról.

– Mi lesz a sorsa ennek a sok kép-

nek, amely itt sorakozik a sarokban? Tudja, hogy összesen hány van már kész eddig?

– Olyan kétszázötven és háromszáz között lehet a számuk. Az alakos képek mellett sok a portré, csendélet, tájkép, közöttük a faszorogat is. És hogy mi lesz a sorsuk? Hogy őszinte legyek, nem tudom. Harminc éve festek, tizennégy önálló kiállításom volt, háromszor állítottam ki *Torjay Valter* festőbaráttal, és két csoportos tárlaton vettem részt.

Számomra az a fontos, hogy a bennem megjelenő képeket megfessem. A jó kép rohanás közben is megfogja az embert, és szellemi mélységeivel fogva is tartja. Csak akkor lehet jó festő valaki, ha az ecsetet a kezébe véve az idegvégződése nem az ujjában, hanem az ecset szőrszálaiban vannak. A festményeimre erre a világra reagálok, amelyben élünk, és mivel sokféle probléma és érzés foglalkoztat, sokféleképpen próbálok válaszolni rájuk. Képeimmel érzelmi- és gondolatilag hatni szeretnék az emberekre, kommunikálni velük, értékeket közvetíteni.

Most is körülbelül negyven képpel vagyok elmaradva, ezeket itt hordozom magamban. Például egy sorozatot, amelynek az egyik része készen van – ez a négy evangélistát ábrázolja, de még megfestésre vár a tizenhárom apostol, mindegyik egyedi ábrázolásmódban. Mindig attól félek, hogy nem lesz elég időm megfesteni a folyamatosan előtóduló és bennem kavargó témákat. Nálam ez nem hobbi, hanem az életem. Ebből, az imádság erejéből és családom önfeláldozó szeretetéből merítek erőt a továbblépéshez, és sok-sok nehézség ellenére is kitartok mellette, nap mint nap megküzdve a festés lehetőségéért.

■ BODA ZSUZSA

HIRDETÉS

Mit ad Isten?

A Heti Válasz interjúkötete

Kedvezményes
könyvárusítás:

HetiVálasz
KIADÓ

Vásárolja meg a kötetet **20%-os kiadói kedvezménnyel!**

5 példány vásárlása esetén 30% kedvezményt és ingyenes házhoz szállítást biztosítunk vidéken is.

Bolti ár:
2900 Ft

Egy nem különösebben hitbuzgó színész, aki templomot épít. A tévériporter, aki élő példa arra, hogy sikeres emberként is lehet szentségi házasságban élni. A szocialista politikus, aki abszurd világképnek tartja a materializmust – és fideszes társa, aki a Szovjetunióban mélyült el hitében. Huszonkét élethelyzet – ugyanennyi vallomás hivatásról és küldetésről, hitről, egyházzal, útkeresésről, szenvedésről. Az emberlét csodája, ahogy mondani szokás: tabuk nélkül; egyenes kérdések és őszinte, olykor megrendítő válaszok.
hetivalasz.hu/konyv

Cím: Heti Válasz Kiadó Kft., 1027 Budapest, Horvát u. 14–24. • E-mail: informacio@hetivalasz.hu • Fax: 061-461-1407
Heti Válasz- előfizetőknek szóló hűségprogram-kedvezményeinkről bővebben a www.hetivalasz.hu/husegprogram oldalon olvashat.

A keskeny ösvényre lépve

Bemutatták az *Irányváltás* című kötetet

Megtérésük történetéről vallani nem értelmiségi magamutogatás, hanem a Megváltó melletti tanúságtétel; ha *erről* kérdezik őket, beszélniük *kell*. *Dér Katalin* klasszika-filológus, *Kocziszkó Éva* germanista, *Békési Sándor* rajzfilmrendező, majd református teológus és *Fabiny Tibor* anglista irodalomtörténész ezért vállalta el 2008 novemberében–decemberében, hogy a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának Hermeneutikai Tanszéke

megjelent *Irányváltás* című kötetben olvashatók el.

A kötet bemutatója alkalmából tartott kerekasztal-beszélgetésen, október 28-án este a Pilinszky János irodalmi kávéházban – a négy említett vallomástevőn kívül – *Jelenits István* piarista szerzetes, egyetemi tanár, *Ritoók Zsigmond* klasszika-filológus, akadémikus, *Schneller István* építész, egyetemi tanár és – moderátorként – a kötet egyik szerkesztője, *Tóth Sára* fejtette ki gondolatait ar-

FOTÓ: PETRI GÁBOR

szervezésében tartott alkalmakon különböző, mégis egy irányba mutató történeteiket az érdeklődők elé tárják.

Vallomásaik rövidített-szerkesztett változatai idén, bőjt idején az *Evangelikus Élet* hasábjain jelentek meg; teljes terjedelmükben a Luther Kiadó és a Hermeneutikai Kutatóközpont közös kiadásában most

ról, hogy ugyan a megtérés némeleknél egyik pillanatról a másikra történik, másnál pedig hosszú évek eredménye, valaki „beleszületik” a hitébe, más pedig keményen „megküzd” vele, érte – az *irányváltás* hitellessé mégis mindenképp a szerint válik, hogy megmarad-e azon a bizonyos keskeny ösvényen.

■ – VITÁLIS –

A reformáció ünnepének előestéjén *Gryllus Dániel* (ének és citera), *Halmos Béla* (brácsa), *Ferenczi György* és a *Rackajam* együttes *Pál apostol levelei* címmel adott koncertet a dunaújvárosi evangélikus templomban. A zenés áhítat érdekessége volt, hogy a számos érdeklődő ez alkalommal hallhatta először a művészeket így együtt muzsikálni.

■ STERMECZKI ANDRÁS felvétele

A BÖRTÖNBEN IS SZÓL AZ IGE

Pál levelei zenével

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracscai objektumának kápolnájában missziós koncertet tartott a Rackajam együttes *Gryllus Dániel*, *Halmos Béla* és *Ferenczi György* vezetésével október 30-án. Az énekek Pál apostol leveleinek verse szedett parafrázisai voltak. *Gryllus Dániel*nek a Pál apostol életét és viszontagságait taglaló összekötő szövegei és a levelekben írtakhoz fűzött magyarázatai különösen is élményszerűvé tették az előadást a hallgatóság számára.

Gyertyaláng az udvaron

Ha elveszítettünk valakit, akit nagyon szerettünk, az emlékezés mindig fájdalmas. Különösen is az, ha sírját sem tudjuk meglátogatni, hogy mellette elcsendesedve belső békességet keressünk. A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet református lelkipásztorja, *Szénási Jonathan Sándor* már a mindenszentek ünnepét megelőző napokban egyéni lelkigondozás keretében foglalkozott azokkal a fogvatartottakkal, akik nehezen élték meg ezt a helyzetet. Az ünnepnapon mécseseket adott a börtön lakóinak, hogy az udvaron kialakított emlékhelyen meggyújthassák az emlékezés lángjait.

Dömsödi Balázs nadapi és *Németh Irén* kápolnásnyéki római katolikus világi lelkipásztori munkatárs szabadtéri halotti liturgiát tartott a fogvatartottaknak. Délután *Tornyai Gábor* intézeti plébános mutatott be gyászmisét az börtön kápolnájában.

▶ GeSheR–HÍD

Átadták az idei Károli Gáspár-díjakat

A reformáció ünnepének „előnapján”, október 30-án adták át az Oktatási és Kulturális Minisztérium 1997-ben alapított egyházi díját, a Károli Gáspár-díjakat. A budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban megtartott ünnepségen idén *Erdélyi Géza*, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház nyugalmazott püspöke, teológus, művészettörténész; *Pósfay György* evangélikus lelkész, teológus, a Lutheránus Világszövetség genfi központjának volt munkatársa, elismert Luther-kutató; valamint *Sonnevend Imréné Laczkovits Emőke* néprajzkutató, nyugalmazott főmuzeológus, a veszprémi Bakonyi Múzeum (ma Laczkó Dezső Múzeum) volt munkatársa vehette át az elismerést *Csepregi András*tól, a kulturális tárca egyházi kapcsolatokért felelős titkárságának vezetőjétől.

FOTÓ: PETRI GÁBOR

CSEPREGI ANDRÁS KÖSZÖNTŐJE A KÁROLI GÁSPÁR-DÍJ ÁTADÁSOKOR

A Károli Gáspár-díjat évről évre október végén, a reformáció ünnepének közelében adjuk át. Az időzítés tudatos: a díj szakmai kuratóriuma azokat az életműveket keresi, amelyek a lutheri és a kálvini örökség magyarországi hatásának jegyében fogantak, ennek az örökségnek a megértése, elmélyítése, alkalmazása és terjesztése során épültek fel.

A díj olyan tudományos és emberi teljesítményeket helyez reflektorfénybe, amelyek a tizenhatodik századi reformáció teológiai és kulturális tartalmának állandóságait és változásait mutatják fel, segítve bennünket, a kortársakat abban, hogy a tizenhatodik századi kezdetekhez a magunk viszonyát is meghatározhatjuk.

A díj odaítélése révén a tizenhatodik századi bibliafordító, *Károli Gáspár* neve és a kitüntetettek neve most össze fog kapcsolódni. Ez az összekapcsolódás első látásra lehet csupán jelképes, szimbolikus. De lehet konkrét és jóval tartalmasabb azok számára, akik a kitüntetés nyomán fokozott figyelemmel fordulnak a díjazottak életműve felé, hogy felkutatassák benne a reformatori ál-

landót és az abból kisarjadó változókat. Így lehet a mai ünnep a lelki-szellemi gazdagodás forrása, remélem, minél többünk számára.

A reformatori állandó és változó kérdése különben igen nehéz problémákat vet fel, amelyek távolról sem csupán elméletiek, hanem nagyon is életközeli, húsba vágóak. A napokban egy fiatal kolozsvári református teológus könyvét olvasom, amelyet a teodicea problémájáról írt, arról, hogyan gondolkodhatunk Istenről, Isten szeretetéről, amikor szembekerülünk a gonosszal, közösségünk, szeretteink vagy akár a magunk életében. A vérbeli teológus, aki a könyv eredeti anyagát a Károli Gáspár Református Egyetem Hit-tudományi Karán doktori disszertációként védte meg öt évvel ezelőtt, természetesen azt a kérdést is felteszi, hogy mai tapasztalatainkkal szembesülve mennyire tarthatjuk érvényesnek korábbi teológusok, akár *Luther*, *Kálvin* vagy *Károli Gáspár* válaszait.

Erre a kérdésre egy hosszú válasz sem lehet teljes és minden részletet kimerítő, de egy nagyon rövid válaszban elegendő lehet arra utalni, hogy

ők maguk is küszködtek ezzel, s nem gondolták, hogy van kerek és lezárt válaszuk. Gondoljunk arra, ahogyan Luther gyakran ámulattal telve meg-megállt az el-elrejtőzködő Isten előtt, vagy Kálvin szinte a kortárs racionalitásával beszélt az istenismeret és az önismeret kölcsönös, egymást is megtermékenyítő kapcsolatáról. Mindketten a keresés szenvedélyében éltek, és ezt a szenvedélyüket is ránk hagyták.

Ebben az órában viszont még a szenvedélyes keresést is felfüggeszthetjük, hogy átadjuk magunkat annak az ünnepnek, amelyet kitüntetésre javasolt testvéreinknek köszönhetünk. Külön értéknek tartom, hogy közülük ketten olyan életművel ajándékoztak meg bennünket, amelyek Luther és Kálvin magyarországi örökségét Magyarország határain túl, de félreérthetetlenül a magyarság közösségén belül és – a reformáció egyházainak nemzetközi közössége mellett – hangsúlyosan a magyarság javára is ápolták.

Köszönjük mindhármuknak, amit értünk tettek, köszönjük a szakmai kuratóriumnak, hogy idén ők hárman vehetik át a Károli Gáspár-díjat!

Soprontól Tüzföldig

Villáminterjú a kitüntetettel

▶ **Dr. Pósfay Györgyöt a Károli Gáspár-díj átadása utáni percekben kértem mikrofon elé.**

– Lelkés úr, jól látom a meghatódottságot a szemében? Beszélgetésünk pillanatában elmondhatjuk: huszonnégy óra belül két kitüntetést vehet át. Tudományos, teológiai munkáját is elismerik, evangélikus egyházának sok évtizedes, külföldön, magyarok között végzett szolgálataért is köszönetet mondanak Önnek. Mit érzett, mikor megkapta az értesítést a két kitüntetéséről?

– Arra gondoltam, hogy semmi különös díjat, semmilyen elismerést nem érdemlek – végeztem azt a munkát, amit el kellett végezni. Nagyon meghatódottan és örömmel fogadtam az

értesítést. Nem számítottam rá. Az Úristen megsegített, s bár nem teljesen egészségesen, de itt lehetek, itthon. Köszönöm, hogy rám gondoltak a kitüntetéssel!

Mikor említem az *Evangelikus fél-órát*, Pósfay György elmosolyodik: – A hazával összekötött többek között az is, hogy szorgalmasan hallgatjuk a magyar rádiót. Genfben lakom továbbra is, nyugdíjazásom óta, most pedig itt van velem kisebb és nagyobb családom...

– Rendkívüli életpályáján mi volt a legnagyobb öröm lelkész úr számára?

– Ordass Lajos püspök úr, amikor eltávolították, írt nekem egy levelet. „Gyurka, úgy látjuk, hogy rád nagyobb szükség van külföldön, mint itthon.” Kapcsolatban voltam a püspökömmel azután is, hogy őt már megfosztották a tisztségétől.

A kitüntetett arra a kérdésre, hogy vajon hol érzi otthon magát a világban az, aki egykor fiatalon az egykori soproni evangélikus teológiai iskolából, majd lelkészként Uppsalában, Lundban, Clevelandben, Caracásban és Genfben egyaránt szolgálatot teljesített, s a Lutheránus Világszövetségben megbízottként is aktív éveket töltött el, válaszként megerősíti: ott, ahol magyarokat lelkigondozhat, és az igét hirdetheti.

■ KÖHÁTI DÓRA

FOTÓ: MÉSÁROS GÁBOR

... és az Ordass Lajos-díjat

A délutáni reformációi istentisztelet keretében adták át az országos presbitérium által két évvel ezelőtt alapított Ordass Lajos-díjat. Az idei kitüntetett Pósfay György Genfben élő nyugalmazott evangélikus lelkész. A vonatkozó szabályrendelet szerint a díj „annak a felszentelt (aktív vagy nyugalmába vonult), feddhetetlen életű, magyar vagy külföldi lelkésznek adható, aki a magyar evangélikusságért sokat tett”. Pósfay György az evangélikus egyház elnökségétől, Ittész János elnök-püspöktől és Pröhle Gergely országos felügyelőtől vehette át az elismerést. A Deák téri evangélikus templomban. A kitüntetett munkásságát Boleratzky Lóránd méltatta.

FOTO: Mészáros Gábor

BOLERATZKY LÓRÁND LAUDÁCIÓJA AZ ORDASS-DÍJ ÁTADÁSAKOR

Nem túl könnyű a dr. Pósfay György Ordass-díjjal kapcsolatos laudációjára vonatkozó kérelemnek eleget tenni, mert világtávlatok közt zajló életpályája eseményekben annyira gazdag, hogy részletes ismertetése meghaladja ennek a felszólalásnak a kereteit. Egy biztos: egész életének fontosabb történései Ordass Lajoshoz fűződnek. (...)

Pósfay György (régiben Posch) Budapesten 1921. június 18-án született. Mintha megérezte volna, hogy életében milyen nagy szüksége lesz a széles körű nyelvtudásra, már fiatalon elsajátította a német nyelvet, sőt angolul és franciául is tanult. (...)

1939-ben beiratkozott a soproni evangélikus teológiára. Itt szoros kapcsolatba került Súlyom Jenő professzorral, aki egyben cserkészcsapatának parancsnoka is volt. A Tahiban és Gyenesdiáson tartott egyházi konferenciák nagy hatással voltak rá. 1943-ban Raffay Sándor püspök avatta lelkésszé, miután szigorlatain minden tárgyból kitűnő eredményt ért el.

Ordass Lajos prédikációját először nagypénteken hallotta, és északi stílusa különös hatással volt rá. Első beosztását Benkőczy Dániel szegedi esperes-lelkész mellé kapta, akitől igen sokat tanult.

Az ostromot a fővárosban élte túl, ahol igyekezett megóvni a leánygimnáziumot a városi tűzvészektől, majd a faszori gyülekezetben végezte széles körű szolgálatát, elsősorban sok temetést.

1946 nyarán Ordass püspök neki és Leskő Bélának svédországi ösztöndíjat ajánlott fel, melyet örömmel fogadtak el annál is inkább, mert akkor svédül tanultak. 1946 novemberében sikerült Lundba kijutniuk, ahol Vajta Vilmos vette őket pártfogásába. Az ösztöndíjas fiúk – akiket csak „Ordass-fiúknak” hívtak – a Lutheránus Világszövetség megalakulásánál a magyar egyházi életéről készült nagyszerű kiállításal nyújtottak jelentős támogatást.

Pósfay György 1948 tavaszán ke-

rült az Egyesült Államokba, ahol végiglátogatta a magyar gyülekezeteket, majd egy évet Svédországban töltött. 1948 nyarán az Egyházak Világtanácsa megalakulásánál – ahová a püspököt nem engedték ki – fontos szerepet játszottak az „Ordass-fiúk”.

1949 őszétől 1952-ig a clevelandi Első Magyar Evangélikus Egyház lelkészeként szolgált. Paul Empie ajánlatára Venezuelába került, ahol igen nehéz körülmények között megszervezte a magyar evangélikusok lelki szolgálatát; 1957-ben került sor a caracasi nagytemplom felavatására. A magyarok lelkigondozását Kolumbiában, Ecuadorban, Peruban és Chilében is ellátta. A venezuelai magyar gyülekezet felkérésére a forradalom kitörése után Bécsbe utazott, ahonnan egy segélyszállítmánnyal Magyarországra is eljutott, és Ordass püspökkel is találkozott. Fontos szerepet játszott mintegy ezer magyar menekültnek Venezuelában történő letelepedésénél is.

1959-ben feleségül vette Bruckner Győző miskolci jogakadémiai dékán unokáját, aki az egyházi munka végzésénél is jelentős segítséget jelentett számára.

1957-ben a Lutheránus Világszövetség minneapoliszi nagygyűlésén újra találkozott Ordass püspökkel. Elvitte a püspököt Michelfelder főtítkársírházhoz. (...)

1965-ben dogmatikából szerzett licenciátust *The Whole Christian Church on Earth – A földön élő egész keresztény egyház* – című dolgozatával. (...) A clevelandi Western Reserve University bölcsészeti karán történelemből „mester” tudományos fokozatot szerzett.

A Lutheránus Világszövetség latin-amerikai referenseként évente kétszer látogatta meg az egyházi központokat és teológiai fakultásokat Mexikótól Tüzföldig. (...) Hat évig végezte ezt a munkát, 1986-ban ment nyugdíjba. 1991-ben teológiai doktor lett. 1986-ban Terray Lászlóval átvette

az Európai Rádiómisszió magyar nyelvű adásainak felelősségét; huszonöt éven keresztül pedig a genfi és lausanne-i magyarok lelkigondozását végezte.

1978. augusztus 19-én az Ordass családnál tartott megemlékezésen Pósfay György is kifejezte részvételét a családnak. (...)

Egyházi szabályzatunk szerint az Ordass Lajos-díjat, egyházunk egyetlen magas kitüntetését az nyerheti el, aki „kiemelkedően sokat tett a magyar evangélikus egyházért”.

Úgy gondolom, hogy dr. Pósfay György lelkész úr szinte az egész világra kiterjedő egyházi, de egyben nemzeti szolgálatával igen méltó erre a magas kitüntetésre annál is inkább, mert igen nehéz időkben végezte munkáját: akkor, amikor az egyház szinte hermetikusan el volt zárva a Nyugattól, így az ő tevékenysége különösképpen felértékelődött.

De külföldi szolgálata alatt a magyarországi evangélikusságról sem feledkezett meg. Hatalmas irodalmi munkásságán keresztül megvilágította számunkra a hozzá nem férhető eseményeket, ezenfelül pedig sokszor részt vett magyar egyházi rendezvényeken, és ott előadásokat is tartott. (...)

Pósfay György élete igazi magvetés, magvetéssé tette szívét, gondolatait, álmait. Eddig járatlan utakon szolgált egyházát és nemzetét. Az tekinthető eddigi munkája igazi diadalnak, hogy engedte munkálkodni Isten Szent Lelkét. Egyháza most megkésve mond neki mindezért köszönetet. Ennek a késedelemnek egyedül csak az az oka, hogy maga a kitüntetés sem régi. Pósfay György élete ma is felemelő kéz, amely állandóan Krisztus ragyogó arcára mutat, de egyúttal mindazokra a hitvallókra is, akik valóban a világosság emberei, akik előttünk jártak.

Írásunk az elhangzott laudáció szerkesztett, rövidített változata.

Ünnepség az emlékparkban

Reformációi megemlékezést tartottak október 31-én, szombaton délután Budapesten, a Reformációi emlékparkban. (A parkot tavaly pünkösdi hétfőjén nyitották meg, díszbe a reformáció négy alapfoglatára emlékeztető, négy oszlopból álló emlékmű.) A faszori evangélikus templom előtt, a Városligeti fasor és a Bajza utca sarkán a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) szervezésében ezzel az eseménnyel ért véget az Október a reformáció hónapja 2009 nevű rendezvénysorozat.

D. Szebik Imre nyugalmazott evangélikus püspöknek, a MEÖT elnökének nyitóáhitata után Tökécski László, a Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka szolt az egybegyűltekhöz. A megemlékezés liturgiájában részt vett Mészáros Kálmán baptista egyházelnök és Csernák Ist-

jai adtak, valamint közreműködött az Üdvhadsereg fúvószenekara is. A forgalmas pesti utca sötétjében, a csipős őszi estében az ünneplő gyülekezet éneke, imádsága, az ünnep szónokainak kihangsúlyozott beszéde, kis fáklák fénye és a reflektorok által megvilágított esemény vont a magára a járóelők figyelmét.

Október 31-én világszerte arra emlékeznek, hogy Luther Márton német Ágoston-rendi szerzetes, a reformáció elindítója 1517-ben ezen a napon tűzte ki az egyház megreformálását célzó kilencvenöt tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. „Erős vár a mi Istenünk” – a református, evangélikus, baptista és metodista egyházak képviselői ebben a közös hitben mondtak áldást Luther és Kálvin szellemi, hitbeli örökségének mai követőire.

FOTO: PETRI GÁBOR

ván metodista szuperintendens is. Kulturális műsort a Baptista Teológiai Akadémia, a Budapest-Faszori Evangélikus Gimnázium és a Juliana Református Általános Iskola diák-

Részt vett az eseményen Indonézia magyarországi nagykövete, Mangasi Sihombing is, aki evangélikus hitét hazánkban is gyakorolja.

■ K. D.

Kálvin-emlékermét bocsátott ki a Magyar Nemzeti Bank

Ezüst emlékermét bocsátott ki a Magyar Nemzeti Bank (MNB) október 29-én Kálvin János születésének ötszázadik évfordulója alkalmából. Az ötezer forint névértékű érmét a Debreceni Református Kollégium oratóriumában mutatták be.

Bölcskei Gusztáv, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke a bemutatón Kálvin János gazdasági és pénzügyi tevékenységét méltatta. Szavai szerint ez a világ nem volt idegen a reformátortól, aki szociális érzékenységét is beleszőtte gazdasági tevékenységébe. Kálvin szorgalmazására vezették be ugyanis a legelesettebbeknek nyújtott kamatmentes hitelek Genf városában.

Az érme ünnepélyes kibocsátásán részt vett Király Júlia, az MNB alelnöke is.

A 925 ezrelék finomságú, 31,46 gramm súlyú és 38,61 milliméter átmérőjű tömör ezüst érméből tizenkétezer darabot bocsátott ki a nemzeti bank. Az érme előlapján az értékelés, a Magyar

Köztársaság felirat, a verdejege és a kibocsátás éve mellett a református kollégium szószéktartóján látható Krisztus-monogram szerepel. Hátlapján (Hans Holbein festménye alapján) Kálvin János portréja látható születésének és halálának év-számaival, valamint a Soli Deo Gloria (egyedül Istené a dicsőség) felirat. A portré Csikai Márta szobrászművész alkotása.

Az emlékérme Debrecenben, a nagytemplomi református könyvesboltban, valamint Budapesten, az MNB látogatóközpontjában vásárolható meg.

▶ MTI

Az országos presbitérium 2007-ben Prónay Sándor-díjat, illetve emléklapokat is alapított. A hivatalos megfogalmazás szerint ezt „azok a magyar és külföldi, világi személyek kaphatják, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett”.

2009-ben a plakettet a döntéshozók Bartosné Stiasny Évának, Sztehlo Gábor egykori munkatársának ítélték oda. A díjazott az elismerést Pröhle Gergely országos felügyelőtől vehette át a Deák téri evangélikus templomban tartott reformációi istentiszteleten.

FOTO: Mészáros Gábor

A hónap könyve – novemberben a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Ursula Koch: *Rózsák a hóban*

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen! Eredeti ára: 800 forint.

http://bolt.lutheran.hu/ • E-mail: kiado@lutheran.hu • Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

► Az Evangelikus Külmisziói Egyesület (EKME) idén emlékezett meg jogelődje – a Magyarhoni Ágostai Hitvallású Evangelikus Misszióegyesület (MAHEM) – megalakulásának századik évfordulójáról. Az év folyamán tartott ünnepségsorozat zárásaként most azokat szólaltatjuk meg a lap hasábjain, akik nem szolgálnak távoli tájakon, s így senki sem nevezné őket misszionáriusoknak. Pedig ők is azok, küldöttek. Mert Isten missziójában mindenkinek feladata van: akár „frontharcosként”, akár mint ők, „hátrvédként” tanítvánnyá tenni minden népet! (Mt 28,19)

Utam a külmiszióba

Az 1952-ig megrendezett konferenciák Isten áldását közvetítették a korosztályom számára. Ifjúsági órák, gyermek-bibliaköri alkalmak mellett a Missziói Intézet hallgatói által szervezett külmisziói konferencia színes, érdekes előadásai felkeltették érdeklődésemet a „pogányok” között élő misszionáriusok iránt. Kaptam is egy pár levelet és fényképet egy Indiában szolgáló angol lánytól, melyet a kedves hallgatók lefordítottak, de a következő években, a diktatúrában, az intézet bezárása után megszakadt ez a kapcsolat.

FOTO: BODA ZSUZSA

Amikor férjhez mentem *Bence Imre* lelkészhez, örömmel hallottam újra a külmiszióról, mert ő gyülekezetünkben évente legalább egyszer elővette ezt a témát, és a külföldi újságok tájékoztatásából átadott nekünk is valamit.

Az 1985. év volt számomra döntő. Kelenföldi gyülekezetünk nyugdíjas körének kerestem valami hasznos elfoglaltságot, így kerültem kapcsolatba a Lepramiszióval. *Dobos Károly*, azóta már elhunyt református lelképásztor olyan lelkesen és szakszerű-

en vezette akkor ezt a mozgalmat, hogy engem is magával ragadott, hiteles szolgálata pedig meggyőzött arról, hogy felelősségünk van a más kultúrákban élő, más vallású emberek iránt, legfőképpen pedig azokért, „akik testvéreink a hitben” (Gal 6,10). Az elmúlt évig dolgoztam rendszeresen a Lepramiszióban, és ma is közülük valónak vallom magam.

A fenti, Pál apostoli felszólítás az Evangelikus Külmisziói Egyesületben végzett munkám alapja is. Az összezsugorodott világban Jézus Krisztus megváltói munkájáról szinte már mindenütt hallottak, de a lelki segítség mellett a testi szükségletek kielégítése is fontos feladat. Öröm volt számomra az újjáalakulás 1991-ben, kezdetektől benne voltam a vezetőségben, ám 1998-tól a szervezőtitkári szolgálatot is rám bízta. Ez elsősorban a külmiszió belföldi feladatainak ellátásából áll: konferenciák, csendesnapok, gyermektáborok, külföldi vendégek szolgálatának szervezése tartozik tevékenységeim közé. Törekedtem mindig az evangelikus identitás megtartására az egyesület munkájában is, így javasoltam – nem személyválogatással, hanem a Szentlélek útmutatásával – igehirdetőket, előadókat a konferenciáinkra, kelenföldi, majd Üllői úti estéinkre.

A vezetőség tagjaival jó együtt dolgozni, jó egyetérteni, együtt imádkozni.

Hálát adok Istennek, hogy ebben a munkában értelmet adott nyugdíjas éveimnek is, és kérem őt, hogy áldja meg egyesületünket, hogy sikerüljön találnunk alkalmas fiatal utódomat.

■ BENCE ZSÓFI ANNA, „ÁGNES NÉNI”

„Ilyen körülményekkel az ember nem találkozik Magyarországon. Olyan rongyokban járnak a gyerekek, amilyeneket mi portörölsre sem használunk, maguk alá vizelnek, mert nincs, aki elvigye őket WC-re, folyton taknyosak, mert az otthonnak még zsebkendőre sincs pénze...”

Bence Zsófi Anna gyógytornász, az EKME Kenyában szolgáló önkéntese

Az Evangelikus Külmisziói Egyesület (EKME) „pólóakciót” hirdet, hogy karácsonyra – a Bence Zsófi által megismert – kenyai árvaházban élő gyermekeknek ruhaneműket ajándékozhatson.

Az akció keretében az EKME nem ruhát gyűjt, hanem azt kéri, hogy az akcióban részt vevők a november 16-tól bevonásra kerülő 200 forintos bankjegyeket gyűjtsék, s az összegyűlt bankjegyeket, illetve az ellenértéküket november 30-ig juttassák el az Evangelikus Külmisziói Egyesülethez (EKME, 1085 Budapest, Üllői út 24.).

További információ, illetve átutalási csekk az alábbi címen kérhető: bence.imrene.agnes@t-online.hu.

Megköszönve az akcióban részt vevők adományait:

az EKME vezetősége

Százéves az evang

„Ti mikor ke

Interjú Brebovszky Gyulával

► Az Evangelikus Külmisziói Egyesület újkori történetének meghatározó alakja *Brebovszky Gyula*, az egyesület tiszteletbeli elnöke. Ő az, aki a rendszerváltás után szorgalmazta a szolgálat újraindítását. Ebben erősen támogatta – a lelkészárszakon, a barátokon túl – felesége is. *Radnóti Ilona*, aki több mint öt évtizede áll hűséges társként az elnök élete és szolgálata mögött, maga is a Külmisziói Iskola hallgatója volt egykor. Kevesen tudják azonban, hogy *Brebovszky Gyula* már orosházi gimnazistaként arra készült, hogy a világ egyik távoli pontján hirdesse majd Isten igéjét.

– Az ébredési időszak neves evangelizátorai közül *Szerep Ferenc* járt nálunk Orosházán 1939-ben. Igehirdetésében különös hangsúlyt tett bizonyosságot a külmisziói szolgálat fontosságáról. Beszéde megragadott. Ettől kezdve kerestem a módját, hogyan mehetnék én magam is a külmiszióba. A szintén Orosházáról származó *Csepregi Béla* azt tanácsolta, hogy előbb iratkozzam be a hit-tudományi egyetemre, s végzett lelképásztoroként jelentkeztem majd külszolgálatra. Teológuséveim alatt természetesen tagja lettem a teológusok missziói körének, amely már korábban is figyelemmel kísérte *Kunos Jenő* Kínában végzett szolgálatát.

A kapcsolattartás, a levelezés nehézsévé, aztán teljesen lehetetlenné vált a Kína és Japán közt kitört háború miatt. A misszió ügyéért így talán még inkább felelősséget éreztünk.

– Az 1947-ben Fótton tartott külmisziói konferenciára – úgy tudom – már az egyesület vezetőitől kapott meghívást.

– Ez az együttlét azért is volt jelentős, mert ekkor született döntés arról, hogy meg kell indítani a külmisziói képzést. Végzett lelképásztorként én is itt folytattam volna tanulmányaimat. Ám a sorsom másként alakult. Vártuk a kínai szolgálatából hazatérő *Kunos Jenő*t, hogy vegye át az iskola irányítását, ő viszont nem kapott a kommunista vezetőkől beutazási engedélyt a saját hazájába.

– *Keveházi László* egy levelet idéz a *Kit küldjek el? címmel megjelent, Kunos Jenő életét feldolgozó könyvében. Az Amerikában menedéket talált misszionárius a következőképpen fogalmaz: „Úgy látszik, nem vagyok a magam ura. A piros és zöld útjelzőt Isten igazítja.” Vajon a külmisziói szolgálat iránt eltökélt, fiatal Brebovszky Gyula hogyan fogadta el Isten kezéből a tervek megghiúsulását?*

– Lelkesszé szentelésemet óta a pásztori szolgálat betöltötte az életemet.

Nyugdíjba vonulásomig, 1994-ig örömmel és belső békességgel láttam el ezt a küldetésemet. Ám a külmiszió iránti elköteleződésem sohasem szűnt meg. Ahol csak lehetett, tartottam előadásokat a távoli tájakon végzett evangélizációs szolgálatokról. *Ferenczy Zoltán*, a Külmisziói Iskola egykori igazgatója gyakran hívott Budapestre, hogy beszéljek a külmiszióról. Hittanórákon mindig megosztottam missziói történeteket a gyerekekkel. Diafilmeket vetítettem a fiataloknak. *Dr. Nádasy Ferenc* orvos által szétküldött missziói körleveleket próbáltam terjeszteni. Sok kedves testvérrel – többek között *Fabiny Tibor* professzor úrral, *Ács Gyula* tanító úrral – együtt igyekeztünk életben tartani a külmiszió ügyét.

– *Nem volt ez kockázatos vállalkozás a kommunista diktatúra idején?*

– Engem ezért nem bántott az akkori hatalom, de *Nádasy* doktor urat többször is beidéztek a rendőrségre, s megfenyegették. Bár nekem is lett egyszer kellemetlenségem. *Kisrákóson*, az egyik szórványomban tartottam missziói előadást. A szomszédokban élő lelkész ezt jelentette az Állami Egyháziügyi Hivatal illetékeseinek.

A „kétkaru

Beszélgetés H...

► A centenáriumi konferenciára érkezett külföldi előadók közül *Heikki Hilvóval*, a Finn Missziói Társaság (FELM) Ázsia-koordinátorával néhányan szinte baráti kapcsolatot

ápolnak. Már a repülőtéren záporoztak a kérdései: „Hogy van Tamás? Mi van Jánossal?” Nem véletlenül, hiszen finn vendégünk már negyedik alkalommal járt Magyarországon. A nevek a nyári konferenciákon általa megismert fiatalokra utaltak. *Heikki* mindig szívesen jön Magyarországra. Úgy tartja, mi magyarok nagyon barátságosak vagyunk. *Heikki* pedig rendkívüli kedvességgel tudja ezt elhívtetni velünk. Önünk dicsérete helyett azonban inkább arról az országról kérdeztem, ahol misszionáriusként töltött el – feleségével együtt – tizennégy évet.

– Tajvanon, a több mint húszmillió szigetországban éltem. Különböző gyülekezetekben szolgáltam a helyi, bennszülött lelkészek munkatársaként. A legalapvetőbb munkákat végeztem: evangélizáció, gyülekezet szolgálatok.

– *Evangélizáción érthetjük az utca-missziót is? Megengedett ez Tajvanon?*

– Igen, lehetséges, de Kínában, a szárazföldön már nem. Ott óvatosságnak kell lenniük a keresztényeknek. Nem mehetnek ki az utcára prédikálni, téríteni.

FOTO: LUKÁCS GÁBI

– *Milyen eredményt értek el az utcai misszióval?*

– No, ezt nehéz megmondani. Merthogy a kínai ember alapvetően udvarias. Mosolyog rád, elfogadja a keresztény brosúrát, amit osztogatsz, sőt megígéri, hogy eljön az istentiszteleti alkalomra, aztán persze sosem látod. Az az igazság, hogy nagyon kicsi a keresztények száma Taj-

vanon. És ami elszomorító, hogy nem is gyarapodnak a gyülekezetek. Az az evangelikus egyház, amelyhez tartoztam, kevesebb, mint kétezer tagot tart nyilván. Nem tudom pontosan, mi lehet ennek az oka. Bizonyára az, ami itt Európában is gátolja a Krisztus melletti döntést. A kínaiak lelkesen „amerikanizálódnak”, vagyis jólétben szeretnének élni, minél több dollárt keresni. Így a pénz utáni hajszában nem marad idejük arra, hogy lelki dolgokkal törődjenek.

Azt hiszem azonban, hogy vannak mélyebb, spirituális akadályai is a keresztény hit elfogadásának. A tajvani emberek gyanakvóak. Ősi hitvilágukból hozzák, hogy a szellemektől rettegniük kell. Úgy tartják, hogy az isteneknek, a lelkeknek fel kell áldozniuk egy csomó mindent, hogy kiengeszteljék őket. Félnek egy újabb lekötőzéstől. És hát épp a kereszténység lényegét nem értik meg, azt, hogy Krisztusban van az igazi szabadság.

– *Nem vette el a kedvét a tajvani szolgálatoktól ez az eredménytelenség?*

– Ott élni nagyszerű volt, kedveltük az ottani embereket. De természetesen az, hogy a gyülekezeteink nem gyarapodtak, valóban komoly fejfájást okozott. Kicsi egyház, növekedés nélkül – ez bizony elégedetlené tehet. Isten azonban megenged

Evangelikus külmisszió

„Zditek el...?”

Gyulával

Emiatt aztán fél évre visszavonták tőlem a hitoktatói engedélyemet.

– Mi készítette arra a rendszerváltás után, hogy szorgalmazza a külmissziói munka újraindulását?

– Egyetlen mondat végezte ezt el

régi, missziós testvéreket, tárgyaltam egyházi vezetőinkkel, akik támogatták ügyünket. Százhusz embernek címeztem meg a körlevelet, amelyben meghívtam őket Kelenföldre, a Rádiómisszió gyűlésére. Itt alakult meg

bennem. Danhauser László nyugalmazott lelkész, a MAHEM egykori titkára és elnöke kérdezte tőlem hálála előtt nem sokkal: „Ti mikor kezditek el a missziót?” A rendszerváltást követően ugyanis akkor már több szervezet is megalakult egyházunkban. Danhauser László szavai megszügyenítették. Hát akkor mi miért késlekedünk?! Megkerestem a

1991. szeptember 7-én a MAHEM jogutódjaként az Evangelikus Külmissziói Egyesület.

– Az egyesület centenáriumi ünnepsége a jövő jegyében zajlott. Külföldi és hazai előadók arra keresték a választ, hogy milyen új elvárásoknak, kihívásoknak kell megfelelnie az egyház missziói szolgálatának a 21. században. Hogyan látja elnök úr az egyesület elkövetkezendő száz évét?

– Nagy reményességem van a jövőre nézve. De elsősorban hálaadás él a szívemben, mert a jubileumi alkalmon meggyőződhettem arról, hogy vannak fiatalok, akik utánunk jönnek. Hozzánk – a régi generáció tagjaihoz

hasonlóan megértették Isten hívó szavát, és viszik tovább a külmisszió ügyét. Annál nagyobb ajándékot nem kaphattam Istentől, mint hogy megláthattam, erőfeszítésünk az egyesület újraindítása érdekében nem volt hiábavaló.

– Végezetül hadd kérdezzem meg: van-e olyan tanács, amelyet szívesen továbbadna az új nemzedéknek?

– A Krisztusban kapható bűnbocsánat hirdetését nem szabad abbahagyni. Mert a világnak erre van szüksége. Az ünnepi konferencián is szó esett arról, hogy a mai missziói szolgálatnak két arculata van. Az evangélium hirdetése mellett oda kell figyelni az embertársi, mentális szükségleteire is. Ez a szolgálat diakóniai aspektusa. Ez így helyes. A bibliaórai alkalmakon ezért is gyűjtünk magunk is örömmel az EKME Kongóban támogatott árvaaink megsegítésére vagy a kenyai nyomoranyagokban végzett szolgálatok számára.

Ám a test szükségleteinek megelégtetése kevés. Ennek a világnak, benne minden egyes embernek a bűneiből való szabadulásra, megváltásra van szüksége. Ennek egyetlen útja Krisztus. Reánk az bízott, hogy erről a Megváltóról tegyünk bizonyosságot a szó és a tett egységében. E kérdésben nincs különbség 19. századi vagy 21. századi misszió között. Őt – Krisztust – kell hirdetnünk az idők végezetéig!

■ BPM

„Ú” szeretet

Hilvóval

ilyen aszályos, kudarcos idők. Én pedig megértettem, hogy ne a körülményekre nézsek, hanem végezzem a dolgomat. A többi az ő titka. Reményességem, hogy az eredménytelenség látszata mögött ő már jót készít.

– Visszatérése óta a FELM Ázsia-koordinátoraként szolgál. Az Önre bízott országok mindegyikében ilyen „eredménytelen” az evangélium terjesztése?

– Épp ellenkezőleg! Kínában és Hongkongban egyre szaporodnak a gyülekezetek. Nepálon pedig érezhetően söpör végig a Szentlélek szele. A keresztények száma harminc év alatt – kimondani is jó! – tizenötszeresére nőtt!

– A misszió „frontharcosából” immár Hilvo úr is hátvéd lett, a FELM központi irodájában dolgozik. Mennyire támogatják a finn gyülekezetek a misszió ügyét?

– Engem is meglep időnként, hogy anyagiak tekintetében a Finn Missziói Társaság viszonylag jól áll. A hívek felismerik e szolgálat szükségességét. Ám kritika is éri a munkánkat. Sokan úgy tartják, hogy már nem azt a missziói munkát végezzük, amit elődeink több évtizeddel ezelőtt. Nem is szeretnék, hogy misszionáriusoknak nevezzenek bennünket, helyette inkább egyházi munkásoknak, gyülekezeti munkatársnak hívják az Afrikában, Ázsiában szolgáló kollégáinkat.

– Nem az az oka ennek, hogy a külmissziói munka kezd egyre inkább karitatív jelleget öltetni?

– Nincs feszültség a missziói evangélizálás és a diakónia, vagyis a szeretetszolgálat között. Sőt a kettő

szorosan összefügg. A jubileumi alkalmon említettem is az előadásomban, hogy a krisztusi szeretet kétkarú: az egyikkel átöleli az embertársat, és megosztja vele az Úr Jézus Krisztusban való üdvösség üzenetét, a másikkal pedig emeli a megalázottat, élelemhez juttatja az éhezőt, letörli a síró könnyét.

– Hadd tereljem itt egészen személyes síkra a beszélgetésünket. A konferenciát megelőző napon lehetősége nyílt ellátogatni a Terror Háza Múzeumba. A kijáratnál álló vendégkönyvbe csak egy sort jegyzett be: „Nincs szó, mit írhatnék, csak a könnyek.”

– Ott a múzeumban sok mindent megértettem. Egyrészt rájöttem, hogy mi, finnek mitől menekültünk meg. De főleg megértettem azon emberek érzéseit, akik azt mondják: nem tudnak megbocsátani. A szívük telve van keserűséggel és jogos haraggal. Ezeket az embereket nagy empátiával kellene átölelnünk és segítenünk abban, hogy – miközben nem szabad, hogy valaha is elfelejtsék mindazt, ami történt velük – mégis meg tudjanak bocsátani. Mert ha a gyűlölet és dühöt melengtjük a szívünkben, az bennünket tesz tönkre. Nem szabad, hogy továbbra is olyan indulatok uralkodjanak rajtunk, amelyek rombolóak. Ellenkezőleg, olyan konstruktív, építő jellegű emlékezetet kell őriznünk, amely a javunkra válik. Tanulva a múlt borzalmaiból, Istentől kapott bölcsességgel azon kell munkálkodnunk, hogy a ránk bízott fiatalok boldogabb életet élhessenek, mint mi, az előttük járt nemzedék.

■ B. PINTÉR MÁRTA

Krisztusban kedves Testvéreink!

Sok szeretettel küldjük üdvözlésünket Kongóból, a Tanganyika-tó mentén elterülő egyházkerületünkből.

Örömmel értesültünk ünnepekről, egyesületek születésének századik évfordulójáról. Ez az alkalom jó lehetőség arra, hogy dicsérhessék az Urat, aki elkísért utatokon, ahogyan egykor Izrael népet is kísérté Egyp-tomból az ígéret földjére.

Nem tudták az induláskor, hogy hogyan érik el az úti célt, de bíztak Isten szavában, hogy vezetésével megérkeznek Kánaánba, az ígéret földjére. Miközben nehézségekkel kellett szembe-szülniük, meg-megtorpantak, hitükben fogyatkoztak, pusztai vándorlásuk során mégis mindig a hűség Istenre hagyatkozhattak. Negyven év kerületünkjai után végül célhoz érhetek.

Isten vezetése alatt járunk ma is, bárhol élünk is e világban. Ezért adhatunk hálát Istennek értetek ezen a jubileumi alkalmon: Megköszönjük, hogy száz éven át megőrzött benneteket.

Imádságban veletek vagyunk; tanulunk hitetekből, missziói elkötelezettségetekből.

Isten áldása kísérje szolgálataitokat a mi Urunk Jézus Krisztus által.

MWAMBA SUMAILI RENÉ
püspök

Reménységgel a jövő felé

► Ifj. Bonnyai Sándort sokan az egyesület Benjáminjaként tartják számon. A Békéscsabán élő fiatal ember néhány évvel ezelőtt, gimnazista diákként még „csak” résztvevője volt a külmissziói gyermektáboroknak, mára azonban odaszánt vezetővé érlelődött. Idén kezdte meg tanulmányait a Szegedi Tudományegyetem szociális munkás szakán. Az alábbiakban pályaválasztásáról és arról vall, mit jelent számára a külmisszió.

– Elsősorban rászoruló gyermekekkel szeretnék foglalkozni. A békéscsabai evangélikus gimnáziumon keresztül – amely rendszeresen támogatja Bójte Csaba munkáját – már középiskolásként is megismerhettem az erdélyi árvák életét, lehetőségem nyílt nyári táborokban szolgálni közöttük. A velük töltött idő indított arra, hogy szociális munkás legyek. De azt sem tagadhatom le, hogy igen erős hatások értek a külmissziói gyermektáborokban is. Elélszem, a legelső alkalommal az fogott meg, hogy ma már Afrikából kell jönniük a misszionáriusoknak, hogy az európaiakat Krisztushoz térítsék.

Bár vallásos családban nőttem fel, mégis az a konferenciái hét, az ott hallott dolgok, maga a légkör, amely körülvevett, az hozott nagy változást, fordulatot az életembe. Azóta tudatosan élem meg a hivatásomat is. Úgy vélem, nem muszáj mindenkinek lelkésznek lennie, hogy segíthessen az embereknek. Sőt éppen a százéves ünnepségen hallhattuk, azt hiszem, a bajor missziói igazgatótól, hogy éppen a civil szakmákban dolgozókra van égető szükség. Ha Isten úgy adja, attól sem zárkozom el, hogy Afrikába menjek szolgálni.

Esetleg ott, azok közt a fekete, árva gyermekek közt, ahol most Bálintné Kis Beáta él, de bárhová, ahová küldetést kapok....

Persze külmissziós nem csak kint lehet az ember, hanem itthon is. Annyi módja van a szolgálat támogatásának! Békéscsabán például van egy missziói kör, amelynek tagjai rendszeresen imádkoznak az evangélium terjedéséért, a távoli vidékeken élő-kért, ott szolgálókért, adományt gyűjtenek... Tervezem, hogy csatlakozom az alkalmihoz.

Nagyon szeretnék pártfogó is lenni, vagyis egy afrikai árvát rendszeresen támogatni. Ehhez előbb fel kell mérnem az anyagi lehetőségeimet. Diák vagyok, így nem tehetek felelőtlen vállalást. De megpróbálok úgy spórolni, hogy a nálam nagyobb ínségben élőknek is jusson.

Kérdezték tőlem, hogy mi fogott meg engem az egyesület ünnepi konferenciáján. Két dolog: egyrészt az őszinte hangvétel, amely különösen a finn vendég előadásából áradt. Másrészt a tanzániai lelkész mosolyát hoztam magammal. Megfigyeltem márt más alkalommal is, hogy az afrikai emberek szinte mindig mosolyognak. Pedig volna okuk a keserűségre. Itt nálunk mindenki panaszkodik, beteg... ők pedig – minden nyomorúságuk ellenére – találnak okot az örömről.

Nagy távolságok kis helyen

Hogyan lehet néhány négyzetméteres területen a magyar evangélikus külmissziói munkát bemutatni? – morfondíroztam, ahogy az Evangélikus Országos Múzeum „...minden népet” című, október 9-én nyílt kiállítására felgyekeztem. A szervezőknek sikerült.

A kiállítás első felében alapos történeti áttekintést láthatunk, olvashatjuk az 1756 és 1947 között külföldön szolgáló magyar misszionáriusok rövid életrajzát, illetve a szolgálatuk idejéből származó, vitrinben kiállított tárgyak segítenek némi fogalmat alkotni a sokszor nagyon nehéz viszo-

nyok között végzett munkáról. Emelítjük meg a nevüket: Pilder György, Böhm Sámuel, Kunst Irén, Pauer Irma, Hermann Adolf, Roth Henrik és Kunos Jenő.

A tárlat másik felében molinókra nyomtatott fényképek sokasága repít Pápuaföldre, ahol Bálint Zoltán és felesége, Beáta szolgált, de „elutazhatunk” Indiába is, ahol Jó András és Angelika, valamint Mesterházy Balázs és Andrea tanított évekig. Természetesen nem maradhat ki a Bálint házaspár jelenlegi szolgálati helye, Kenya sem.

■ BODA ZS.

Gáncs Péter misszióért felelős püspök a kiállítás megnyitón

Négyestés hitébresztő a protestáns szakkollégiumban

Első alkalommal szerveztek evangélicizációs sorozatot a Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány 2006 februárjában megnyílt budapesti felsőoktatási szakkollégiumában. A tékozló fiú példázatáról református és evangélikus lelkészek beszéltek négy estén keresztül.

A nyitóalkalmat Jorsits Attila, a kollégium evangélikus spirituális tartotta, a következő két estén pedig Sóskuti Zoltán és Kovács Gergely református lelképásztor szolgált. Az utolsó, szerdai – úrvacso-

osztályt saját nyelvén megszólítani anélkül, hogy a két-ezer éves üzenet csorbát szenvedne. Az úrvacsoraosztásban Berta Zsolt református lelkész is részt vett.

A részt vevő diákok – háromnegyedük református, egynegyedük evangélikus – nagy száma azt mutatja, hogy hiányt pótol ez az esemény. A vezetőség úgy tervezi, a jövőben rendszeresebben ad majd helyet hasonló programoknak a már eddig is jól működő alkalmak (bibliai témájú

nyük van a hit és az élet kérdéseit vitató, komoly, az ő nyelvükön megszólaló csoportos és személyes beszélgetésekre – ez adta az ötletet a kezdeményezéshez.

Azt nem tudhatjuk, hány tékozló fiú ülte végig ezeket az estéket, de afelől bizonyosságnak lehet, hogy Isten általunk szólítja meg a ránk bízottakat. Hol hatékonyabb ez? Kollégiumban vagy vasárnapi istentiszteleten? Kényelmes, meleg előadóteremben vagy hideg templomi padokban? Ezt sem

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ARON FELVÉTELE

rával egybekötött – alkalmon Fabiny Tamás evangélikus püspök volt az igehirdető, aki nemcsak hitéről tett bizonyosságot, hanem arról is, hogyan lehet a mai egyetemista kor-

tanórák, áhítat, bibliaóra, imakör, lelkigondozói fogadóórák) mellett.

Jorsits Attila több mint egy-éves tapasztalata szerint a kollégium diákjainak nagy igé-

tudhatjuk biztosan. Aki viszont felhagy tékozlásával, annak már nem is a külsőségek lesznek fontosak, hanem az, ami hangzik, és ő, aki üzen. ■ H. H. Á.

Bábel énekelt

Kórustalálkozó volt az apropó, de igazi barátságok és testvériskolai kapcsolatok is szövődtek október 26–30. között a fővárosban, amikor a Deák Téri Evangélikus Gimnázium kórusa a neuentdeltelsai Laurentius-Gymnasiumnak és a dániai Hjörning város Muldbjergskoljen iskolájának kórusát látta vendégül.

Az Európai Unió Comenius projektje keretében Hallasz-e engem? – Bábel énekel címmel

zajlott rendezvény végén a mintegy százötven fős énekkar nagy sikerű zárókoncertet adott a Deák téri evangélikus templomban.

■ LUKÁCS GÁBI felvétele

Horváth-Bolla Zsuzsannának a csütörtöki próbáról készített képes beszámolója, illetve a projekt felelőseivel, Solyom Anikóval készített interjúja a www.evangelikus.hu honlapon olvasható.

Luther-fejtörő

Az alábbi kérdések segítségével felidézhetjük az ötszázhuszonhat évvel ezelőtt született reformátor életének egy-egy fontosabb eseményét, illetve a reformáció korát. Jó fejtörést!

zott, amikor viharba keveredett, és a lovakocsija árokba csúszott. Így kiáltott: „Szent Laurentius, ments meg!”

SZÓSZÓRÓ

Rovatgazda: Balog Eszter

1. Miért kapta Luther a Márton (Martin) nevet?

- Mivel november 10-én született, és másnap, Márton napján keresztelték meg.
- A Márton név jelentése röviden: harcias. Luther édesapja választotta, mert úgy látta, illik kisgyermekére ez a név.
- Luther a nevét édesanyjától kapta, akinek mindig is nagyon tetszett a Márton név.

2. Ebben a városban született Luther, és itt is halt meg hatvankét évesen. Melyik ez a város?

- Eisenach
- Erfurt
- Eisleben

3. Mint diák mellékmenkával keresett egy kis pénzt. Mit csinált pontosan?

- Templomot takarított.
- Utcán énekelt.
- Segített gyümölcsöt és zöldséget árulni a piacon.

4. Luther huszonegy éves tanuló volt, amikor egy utazás alatt megrázó élményben volt része. Mi volt ez, és kihez kiáltott segítségért?

- Rablók támadták meg, miközben Erfurtból Wittenbergbe utazott. Névadójához fohászzkodott: „Szent Márton, segíts meg, óvd meg életem!”
- Stotternheim mellett viharba keveredett 1505 júliusában. Így kiáltott: „Szent Anna, segíts, szerzetes leszek!”
- Eisenachból Erfurtba utazott, amikor viharba keveredett, és a lovakocsija árokba csúszott. Így kiáltott: „Szent Laurentius, ments meg!”

5. Luther kilencvenöt tézisének kifüggesztését a lipcsei disputáció követte 1519-ben. Majd maga a pápa is állást foglalt a vitában: Luther bullát kapott Rómából, amelyben a pápa kizárta őt a hívők sorából. Mit csinált erre Luther?

- Elrejtőzött Wartburg várában, és ott várta, hogy megenyhüljön iránta a római pápa.
- A bullát kifüggesztette a lipcsei templom ajtajára, hogy mindenki elolvashassa.
- Elégette a bullát.

6. Miután Luthert kizárták a katolikus egyházból, a császár előtt kellett megfelelnie a wormszi birodalmi gyűlésen. Luther nem vont vissza semmit. Itt hangzottak el a híres szavak: „Itt állok, más-ként nem tehetek.” Mit tudunk a császárról?

- Fiatal, mindössze huszonegy éves, és bár császár, sajnos nem tud németül.
- Csak hobbjára, a sakra tud gondolni. Igazából más nem is érdekli.
- Unja a birodalmi ülést, hiszen életében ez már a sokadik.

7. Luther ellen 1521-ben elfogatási parancsot adtak ki. Aki megtalálja őt, annak el kell fognia. Hogyan menekült meg ebből az életveszélyes helyzetből?

- Üzletet kötött a császárral: annak fejében, ha nemre fordítja a Bibliát, az uralkodó szabadon engedti őt.

b) Luther páncélt vásárolt, annak segítségével rejtőzött el. c) A sachseni választófejedelem elrablást színlelt, és Wartburg várában rejtette el Luthert.

8. A reformáció idejében Amerika felfedezése már érezte hatását. Sok újdonság érkezett Európába: volt, ami korábban, volt, ami később. Mi az, ami már Luther idejében is ismert volt?

- Kivi, gumicsizma, írógép
- Farmer, ejtóernyő, bicikli, pezsgő
- Porcelán, papírpénz, könyvnyomtatás

9. Luther néhány közkedvelt korabeli dallamhoz „lelki” szöveget írt. Ezek közül melyik szövegét írta ő?

- Mennyből jövök most hozzatok...
- Csendes éj...
- Jer, tárjunk ajtót még ma mind...

10. Mi volt Luther utolsó mondata?

- „Vétkesek vagyunk az örökévalóságig...”
- „Koldusok vagyunk, ez az igazság...”
- „Zarándokok vagyunk mindvégig...”

(Megoldások: 1-a, 2-c, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-c, 8-c, 9-a, 10-b)

■ BALOG ESZTER

HIRDETÉS

Ez az a nap! bemutatja:

KIRK FRANKLIN

Minden idők legnépszerűbb - 7 Grammy díjas - soul, gospel előadóművésze Budapesten!

THE FIGHT OF MY LIFE EUROPE TOUR 2009

ELŐZENEKAR: BOLYKI BALÁZS feat. BÁRSONY BALINT

Sportmax Rendezvényközpont
2009. NOVEMBER 17. 19.30
jegyek: www.tex.hu

12 éves kor alatt a belépés állóhelyre ingyenes!
 Budapest XII. Csörsz u. 14-16. • info: www.ezazanap.hu

► Az első országos evangélikus presbiteri találkozó (Pestszentimre, szeptember 12.) egyik központi kérdése volt a presbiterképzés ügye egyházunkban. A képzés szervezői az alábbi levelet küldték el e tárgyban egyházunk gyülekezeti lelkészeinek, a felügyelőknek és a gyülekezeti presbitereknek.

Kedves Testvérek!

Sok áldás kísérte az evangélikus presbiterek első országos találkozóját. A találkozó egyik kiemelt témája volt a presbiterképzés elindítása egyházunkban. Az előterjesztés és a pódiumbeszélgetés alatt a kérdések záporát kaptuk, majd a vita később is továbbgyűrűzött. Ennek természetesen nagyon örültünk. Egyházunk megbízott munkacsoportja nem egy kész, megváltoztathatatlan programot kívánt a találkozón bemutatni, hanem olyan tervezetet, amelyet éppen a jelen levő és a későbbi hozzászólók együtt alakítanak az előkészítő munkacsoport tagjaival. Hála-sak vagyunk ezért minden hozzászólásért! Mindnyájunkban megerősödött az a meggyőződés, hogy a presbiterképzést 2010 őszétől valóban el kell indítani.

Az elmúlt héten *Gáncs Péter* püspök úr kezdeményezésére a hivatalában találkoztak a képzésért felelős munkacsoport tagjai, s közösen kiértékeltek a találkozón előterjesztett tervezet visszhangjának tanulságait.

A jelenlevők megállapították, hogy a presbiterképzésre egyházunk képzési palettáján kiemelten szükség van: sem a pedagógus-továbbképzés, sem a gyülekezetimunkatárs-képző, sem az EKE bibliaiskolája nem pótolja azt az igényt, amelyet a presbiterképzés láthat el. Mindegyik képzésre szükség van egyházunkban, átfedések is természetesen adódhat-

nak, de a presbiterképzésnek határozott célja és célközönsége van. Egyházunkban kiemelkedő és megtisztelő szolgálat a presbiterképzés, ezért is vállalkozik egyházunk egy új képzési típus elindítására.

Közös megegyezésre az alábbi döntés született:

- A presbiterképzést elindítjuk 2010 őszétől jelenlegi, volt és leendő presbitereknek, valamint minden érdeklődő számára. A jelentkezésnek nem feltétele a középfokú iskolai végzettség.
- A Magyarországi Evangélikus Egyház presbiterképzésének egy helyszíne lesz, a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ.
- A presbiterképzésnek lesz egy őszi és egy tavaszi időpontja, mindkét esetben egy hosszú hétvége: péntek este 18 órától vasárnap 13 óráig.
- 2010 őszén a képzés előreláthatólag: 2010. október 15–17. lesz, 2011 tavaszán előreláthatólag 2011. április 8–10. zajlik.

A képzés programja részint a tervezet szerint alakul, részint kiegészül a szükséges diakóniai, gazdasági stb. ismeretekre vonatkozó előadásokkal.

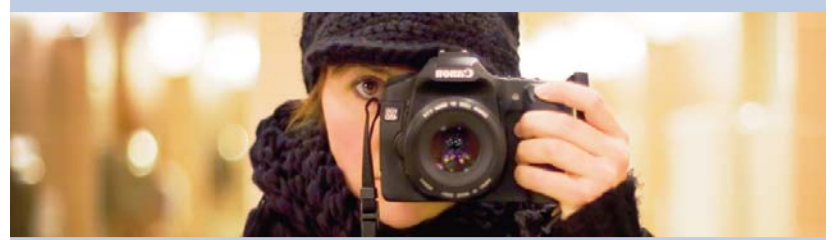
A képzés tervezői ezúttal tisztelettel kérik a gyülekezeti lelkészek és felügyelők segítségét az alábbiakban:

- Ismertessék levelünket a gyülekezet presbitériumának tagjaival!
- Lehetőleg támogassák és bátorítsák a presbitérium tagjait, a potenciális presbitereket és az érdeklődőket, hogy jelentkezzenek a képzésre, noha a részvétel természetesen önkéntes.
- Az országos egyház reménységünk szerint támogatni fogja a szállás és az ellátás költségeit, de a résztvevők számára szükség esetén a gyülekezet vagy az egyházmegegyezés nyújtson támogatást az útiköltséghez!
- Tisztelettel kérjük a gyülekezet elnökségét, hogy gyülekezetükben mérjék fel az igényeket, s az érdeklődők nevét és címét (e-mail, ha van) 2009. december 15-ig juttassák el az egyházkerületük püspöki titkárához: *Menyes Gyulához, Horváth-Hegyi Áronhoz, illetve Smidélus Andrásához.*
- A képzés szervezői számára óriási segítséget jelent, ha előzetesen is látjuk az igényeket.

A gyülekezet életére, a presbitérium szolgálatára Isten áldását kérjük!

Budapest, 2009. reformáció hetében
A szervezők

HIRDETÉS

Meghívó médiaműhelyre – Balatonszárszó, 2009. november 20–22.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóbizottsága, az *Evangélikus Élet* szerkesztősége és a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz) szeretettel hív minden érdeklődőt közös szakmai programjára.

A Protestáns Médiaműhely őszi hétvégéjére a szervezők ezúttal elsősorban azon digitális fényképezőgéppel rendelkezők jelentkezését várják, akik szakemberek segítségével szívesen elmélyülnének a digitális fényképezés rejtelmeiben, különös tekintettel a – keresztény lapokban is igényelt – sajtófotó műfajára.

A péntek estétől vasárnap délig tervezett program a helyes fényképezőgép-használat technikai tudnivalóin kívül foglalkozik a képalkotás (kompozíció) és a digitális utómunkálatok kérdéseivel is, valamint az egyházi rendezvények fotózásának szempontjaival.

Az elméleti előadásokat gyakorlati foglalkozások egészítik ki, ezért kérjük, hogy az e-mail címünkre küldött jelentkezéshez ki-ki mellékelje (1200 x 1600 pixel ajánlott méretben) három legsikerültebbnek vélt – tetszőleges témájú – felvételt.

A részvételi díj 9600 Ft, amely a helyszínen fizetendő, és magában foglalja a szállás és a háromszori étkezés díját is. (*Prúsz-tagoknak 30% kedvezmény!*) Kezdet: pénteken 19.30-kor vacsorával; zárás vasárnap 13 órakor ebédrel.

Jelentkezési határidő: november 9., hétfő. Helyszín: Evangélikus Konferencia- és Misszió Otthon (8624 Balatonszárszó, Jókai u. 41.) *Csak a médiaműhely teljes időtartamán részt venni szándékozóknak jelentkezését várjuk!* Jelentkezni a zsusza.boda@lutheran.hu e-mail címen lehet, illetve – digitális adathordozón benyújtott fényképekkel – személyesen az *Evangélikus Élet* szerkesztőségében (1085 Budapest, Üllői út 24., tel.: 1/317-1108, 20/824-5519) Boda Zsuzsa szerkesztőségvezetőnél.

A jelentkezés elfogadását november 15-ig a részletes program megküldésével igazoljuk vissza!

Isten dicsőségére és az emberek örömére

Tizenöt éve zenél a lajoskomáromi evangélikus rézfúvószenekar

► Amikor a kilencvenes évek elején a plochingeni zenekar képviselői olyan magyar evangélikus gyülekezetet kerestek, ahol rézfúvószenekart lehetne alapítani, úgy tűnt, erőfeszítéseik nem járnak sikerrel. Az, hogy a lajoskomáromi evangélikus rézfúvószenekar fennállásának immáron tizenötödik évfordulóját ünnepli, azt mutatja, imáik mégis meghallgatásra találtak.

A jubileumi koncertet október 25-én rendezték meg. Eljőttek rá Németországból a plochingeni és a mössingeni testvérzenekar képviselői is, és együtt zenéltek a lajoskomáromiakkal. A zene mellett a szavak is főszerephez jutottak, amikor az elmúlt tizenöt esztendő eseményeit fellevenítették a megszólalók.

Elsőként *Decmann Tibor*, a gyülekezet lelkésze, egyben zenekari tag köszöntötte az ünneplőket. Visszatekintve hálát adott az elmúlt tizenöt évről, minden segítségért, amellyel a zenekar útját egyengették, a jövőre nézve pedig azt a reményt fogalmazta meg, hogy egyre többször és több helyen tud majd megszólalni a zene általuk – Isten dicsőségére és az emberek örömére.

Dieter Greiner, a plochingeni zenekar azóta nyugalomba vonult vezetője meleg szívvel elevenítette fel a zenekar megalakításának történetét. A kilencvenes évek elején azért érkeztek Magyarországra, hogy német mintára itt is megalakítsanak egy evangélikus rézfúvószenekart. Több gyülekezetnél jártak, ám végül úgy tűnt, mégsem sikerül tervüket véghez vinni. *Labossa Lajos*, a Fejér-Komáromi Egyházmegegyezés akkori espe-

rese azt ajánlotta, próbálkozzanak Lajoskomáromban, hiszen ott nagy az érdeklődés az ötlet iránt. Így alakult meg Lajoskomáromban a Magyarországi Evangélikus Egyház első rézfúvószenekara. A plochingeniek hang-

FOTO: SEMJÉN ATTILA

szerekkel, kottákkal és anyagi segítséggel támogatták az újonnan alakult fúvószenekart, s támogató gondviselésük azóta is töretlen.

A plochingeniek jelenlegi vezetője, *Reiner Nussbaum* annak az öröme az adott hangot, hogy kis magyar testvérzenekar nő, fejlődik, és kiállja a próbát a nagyokkal. A reménytelen jövőre tekintve adta át ajándékukat, egy új trombitát, amelyre nagy szükség is van, hiszen minden évben vannak új jelentkezők, akik szívesen kapcsolódnak be a zenekar munkájába. Ezen az estén még egy hangszerral lett gazdagabb az együttes, a mössingeniek egy új eufoniumot hoztak ajándékba.

A zenekar évente kétszer, augusztusban és decemberben intenzív tábort szervez, amelyen Plochingenből és Mössingenből érkező fúvósok is segítik a munkát és a tanulást. Több éve az egyik ilyen vendég *Stefan Heile-*

mann is, a plochingeni keresztény ifjúsági egyesület elnöke, aki magyarul is megtanult, így anyanyelvükön mondta el köszöntését. Kedves ajánlással egy általa írt zeneszámot adott a gyülekezetnek, amelyet a nyári tá-

nemcsak a gyülekezet, hanem az egész falu életében nagy kulturális értéket képvisel.

Az együttes munkáját több kar-nagy segítette a tizenöt év alatt. Szinte a kezdetektől vezeti a munkát

Decmann Erzsébet, mellette *Soltész Kálmán*, majd ez évtől *Szebek Attila* vesz részt a fúvósok irányításában.

Hagyományteremtés és hagyományörzés

Egy fiatal zenekar életében meghatározó idő az első tizenöt év. Ekkor alakulnak ki olyan szokások, amelyek egy idő után hagyománnyá válnak. A lajoskomáromi evangélikus rézfúvószenekar is teremtett és őriz ilyen ha-

A zenekar tagjai 2009-ben

Szoprán: Decmann Ábel, Eckhardt Éva, Horváth Kinga, Reizinger Gabriella, Steidl Nóra • **Alt:** Decmann Bertalan, Decmann Erzsébet, Decmann Hanna, Sáfrány Anikó, Schoderbeck Mária • **Tenor:** Csisziné Reizinger Anikó, Eckhardt Ádám, Gáspárné Reizinger Tünde, Varga Katalin • **Basszus:** Budi Gábor, Decmann Tibor, Schoderbeck Attila, Szemereiné Asbóth Györgyi • **Kezdők:** Decmann Ella, Gáspár Csaba, Koronczi Ben-ce, Labossa Asztrid, Labossa Tamás, Reisz Réka, Sáfrány Zsanett

